

QUY TRÌNH KỸ THUẬT QUẢN LÝ BỆNH ĐỐM NÂU HẠI THANH LONG

I. MỤC TIÊU

Hướng dẫn các biện pháp kỹ thuật để quản lý bệnh đốm nâu hại thanh long hiệu quả, góp phần bảo vệ và phát triển sản xuất thanh long an toàn bền vững.

II. PHẠM VI ÁP DỤNG

Quy trình này áp dụng cho các tổ chức, cá nhân trồng cây thanh long trên lãnh thổ Việt Nam.

III. NGUYÊN NHÂN, TRIỆU CHỨNG VÀ ĐẶC ĐIỂM GÂY HẠI

1. Nguyên nhân

Nấm *Neoscytalidium dimidiatum* gây ra bệnh đốm nâu trên thanh long.

2. Triệu chứng

Bào tử nấm nảy mầm trên bề mặt thân cành, quả thanh long, sau đó xâm nhập vào trong mô gây hoại tử.

- Trên thân cành: khi mới xuất hiện, triệu chứng ban đầu là các vết lõm màu trắng (nên nhiều nơi gọi là bệnh đốm trắng, tắc kè,...), sau đó vết bệnh nổi lên thành những đốm tròn màu nâu như mắt cua. Khi bệnh phát triển mạnh, các vết bệnh liên kết với nhau làm cho cành thanh long sần sùi, thối khô từng mảng.

- Trên quả: triệu chứng tương tự như trên thân cành, những đốm nâu làm cho vỏ quả sần sùi, thối khô từng mảng.

3. Đặc điểm gây hại và phương thức lây lan

Bệnh đốm nâu phát sinh phát triển và lây lan nhanh trong điều kiện thời tiết ẩm ướt, ẩm độ không khí cao, nhất là vào mùa mưa; những vườn, trụ thanh long rậm rạp thường bị hại nặng.

Bào tử nấm gây bệnh lây lan chủ yếu qua hom giống, cành và quả thanh long bị bệnh, qua gió, dòng nước chảy và qua dụng cụ cắt tỉa.

IV. BIỆN PHÁP QUẢN LÝ BỆNH

Để quản lý bệnh đốm nâu hại thanh long hiệu quả phải áp dụng các biện pháp quản lý dịch hại tổng hợp (IPM), trong đó nhất thiết phải áp dụng các biện pháp sau:

1. Giống thanh long

Trồng giống sạch bệnh, kiểm tra kỹ để loại bỏ hom giống nhiễm bệnh; chỉ được lấy giống ở vườn thanh long không nhiễm bệnh.

2. Biện pháp canh tác

a) Trong mùa khô:

- Những vườn trồng trên 4 năm cần cắt tỉa bớt cành già vô hiệu phía trong để trụ thông thoáng, giảm nguồn bệnh và giảm ẩm độ.

- Cắt bỏ những cành, quả bị bệnh, thu gom và xử lý bằng chế phẩm sinh học để làm phân bón; không vứt cành, quả bị bệnh xuống nguồn nước hoặc bỏ lại trong vườn nếu chưa qua xử lý.

- Bón phân hữu cơ hoai mục, tăng cường bón lân, kali; bổ sung thêm phân trung - vi lượng (Canxi, Magiê, Silic, Bo, ...) để tăng sức đề kháng cho cây; không bón phân đạm và phun kích thích sinh trưởng khi cây đang bị bệnh.

- Không vận chuyển cành, quả bị bệnh sang vườn khác; không tưới nước cho cây lúc chiều tối.

- Cuối mùa khô, những cành còn phần non nên tiến hành ngắt 2-3 cm ở đầu mút cành để thoát nước đọng trên cành, giúp thúc nhanh quá trình già hóa cành nhằm hạn chế bệnh gây hại.

b) Trong mùa mưa:

- Không để chồi non trong mùa mưa, nếu chồi non ra phải cắt tỉa hết và khử trùng ngay vết cắt bằng thuốc có chứa gốc đồng (có thể phun thuốc phòng bệnh ngay sau khi cắt).

- Trong các đợt khô kéo dài nếu cần tưới nước phải tưới dưới gốc, không tưới lúc chiều tối sẽ tạo điều kiện thuận lợi cho bào tử nấm gây bệnh nảy mầm, gây hại nặng.

3. Biện pháp sinh học

Cuối mùa khô hoặc đầu mùa mưa bón chế phẩm sinh học *Trichoderma* trộn với phân hữu cơ để tăng khả năng kiểm soát nguồn bệnh trong đất. Có thể bón chế phẩm sinh học lần 2 vào giữa mùa mưa để tăng khả năng kiểm soát nấm bệnh trong đất. Liều lượng theo khuyến cáo ghi trên bao bì sản phẩm.

4. Biện pháp hóa học

- Cuối mùa khô tiến hành rắc vôi bột khử trùng trên mặt đất với liều lượng 1 - 2 tấn/ha.

- Thường xuyên kiểm tra vườn, phát hiện bệnh sớm khi mới chớm xuất hiện để phun trừ kịp thời. Trong mùa mưa, sau mỗi đợt khô kéo dài cần chú ý kiểm tra bệnh để phun thuốc phòng bệnh kịp thời. Những vùng thường xuyên bị bệnh hại nặng cần phun phòng ngay sau khi hết đợt mưa kéo dài.

- Phun phòng bệnh bằng các loại thuốc trong Danh mục thuốc BVTV được phép sử dụng ở Việt Nam được Bộ Nông nghiệp và PTNT ban hành hàng năm như hoạt chất Phosphorous acid (Agri-Fos 400), ...; có thể sử dụng các thuốc BVTV chứa gốc đồng hoặc hoạt chất Azoxystrobin, Difenoconazole, Hexaconazole, Mancozeb, Metalaxyl,... phối hợp với chất bám dính để phòng trừ bệnh đốm nâu, lượng dùng theo khuyến cáo của nhà sản xuất ghi trên bao bì.

Sử dụng thuốc BVTV theo nguyên tắc “4 đúng” và đảm bảo thời gian cách ly ghi trên bao bì.

Lưu ý: Vùng trồng thanh long xuất khẩu phải tuân thủ theo quy định về sử dụng thuốc BVTV của quốc gia hoặc vùng lãnh thổ nhập khẩu.

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

Quy trình này thay thế các quy trình, hướng dẫn phòng chống bệnh đốm nâu hại thanh long ban hành trước ngày 28/6/2016.

Chi cục Trồng trọt và Bảo vệ thực vật các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương có trách nhiệm tổ chức triển khai, hướng dẫn các tổ chức, cá nhân có trồng thanh long áp dụng quy trình.

CỤC BẢO VỆ THỰC VẬT